

// ANALYSERAPPORT 4

Faktaark 4

Produktivitetskommissionens rapport
Uddannelse og Innovation – kapitel 11

**Anbefalinger vedrørende tilskyndelser og information til
studiesøgende**

Produktivitetskommissionens anbefalinger vedrørende tilskyndelser og information til studiesøgende

---

BAGGRUND

Produktivitetskommissionens anbefalinger vedrørende information og tilskyndelser til de uddannelsessøgende baserer sig bl.a. på følgende forhold:

- Unge søger i stor og stigende grad ind på videregående uddannelser, hvorfra dimittenderne systematisk har høj arbejdsløshed og lav løn (se kapitel 5).
- Der findes ikke let tilgængelige og sammenlignelige nøgletal for de videregående uddannelser, der kan give de studiesøgende overblik over, hvordan dimittenderne klarer sig på arbejdsmarkedet.
- Danmark har verdens højeste SU. Det årlige stipendium er tre gange så stort som i Sverige.
- De fleste lande uden for Norden kræver egenbetaling for at studere. Sammen med den høje danske SU betyder det, at de studerende i Danmark har langt lavere omkostninger ved at studere end i noget andet land i OECD.
- Erfaringerne fra SU-reformen i 1988 viser, at lave omkostninger giver studiesøgende mindre tilskyndelse til at lægge vægt på, om uddannelserne giver høj indkomst efterfølgende. En nylig spørgeskemaundersøgelse viser også, at studerende i Danmark i mindre grad end i Sverige, Tyskland og England lægger vægt på arbejdsmarkedssituationen i deres studievalg.
- Skat og overførselsindkomster betyder, at nettoindkomstforskellene mellem uddannelsesgrupper er væsentligt mindre end produktivitsforskellene, hvilket mindsker tilskyndelserne til at tage en uddannelse, der giver høj produktivitet.
- SU koster 20 mia. kr. årligt, og meget tyder på, at høj SU kun i meget begrænset omfang har bidraget til at give flere en uddannelse, mindsket social ulighed eller sikret, at unge ikke tager erhvervsarbejde ved siden af studierne.

ANBEFALINGER //

- Kommissionen anbefaler, at uddannelsessøgende får et bedre grundlag at træffe deres valg af uddannelse på. Det kan ske ved at offentliggøre sammenlignelige nøgletal, der beskriver uddannelsernes kvalitet og relevans på arbejdsmarkedet. Især er tal for arbejdsløshed, beskæftigelsesområde og løn efter endt uddannelse vigtige. Nøgletallene bør offentliggøres på de enkelte uddannelsesinstitutioners hjemmeside og centralt i fx uddannelsesguiden og på optagelse.dk. De kan endvidere anvendes i ungdomsuddannelsernes studievejledning, og studiesøgende kan med fordel blive præsenteret for nøgletallene for den uddannelse, de søger, gennem ansøgningsproceduren.
- Kommissionen anbefaler, at studiesøgende gives væsentligt stærkere økonomiske tilskyndelser til at vælge uddannelser med gode muligheder for beskæftigelse og høj løn. Det kan fx ske ved at omlægge en del af SU'en til statsgaranterede studielån, ved at give lavere SU til studier med høj og vedvarende arbejdsløshed, eller ved at indføre en vis brugerbetaling på uddannelserne.
- Kommissionen anbefaler, at en mere direkte styring af optag på uddannelser, hvorfra dimittenderne systematisk klarer sig dårligt på arbejdsmarkedet, overvejes.